

Bijlage 1

Beleidskader sociaal domein maatwerkvoorzieningen in de Peelregio

1.1 Wmo

Ingevolge de Wmo 2015 verstrekken we maatwerkvoorzieningen aan een burger indien de burger niet de mogelijkheden heeft om op eigen kracht, met hulp van het netwerk, of via een andere (voorliggende) voorziening, de zelfredzaamheid of de participatie te handhaven of te verbeteren. Daarmee staat de eigen verantwoordelijkheid van de burger voorop en is de maatwerkvoorziening altijd aanvullend. Het pakket van maatwerkvoorzieningen is met ingang van 1 januari 2015 aangevuld met de maatwerkvoorziening begeleiding (begeleiding individueel en begeleiding groep/dagbesteding), kortdurend verblijf (respijtzorg: tijdelijke professionele hulp wanneer mantelzorgers de gebruikelijke zorg gedurende een korte periode niet kunnen verlenen, bijvoorbeeld doordat zij overbelast zijn; de mantelzorger kan zodoende even 'op adem komen', om daarna de zorg weer op zich te nemen) en beschermd wonen (bij beschermd wonen kunnen de bewoners op huishoudelijke en psychologische begeleiding rekenen). Daarmee veranderde de Wmo en de uitvoeringspraktijk van de Wmo drastisch. De grootste zorg ging uit naar de cliënten die vanuit een bestaande (AWBZ-)situatie overgeheveld dienden te worden naar de gemeentelijke Wmo. De uitdaging was om dit omwille van de cliënten zo geruisloos mogelijk te realiseren. En dat in een context van de overdracht van vervuilde / onvolledige klantbestanden, onduidelijkheid over budget, te maken tariefafspraken met zorgaanbieders, beperkte kennis van nieuwe doelgroepen en de opstart van een nieuwe uitvoeringsorganisatie (2x).

Doorontwikkeling via bestuurlijk aanbesteden

De transitie is inmiddels een feit, cliënten zijn ingebed in de Wmo maar de transformatie van beleid en uitvoering blijft volop in beweging. Thema's als prijs en bekostiging, terugdringen administratieve lasten, monitoring en sturing, kwaliteit van zorg en innovatie zijn feitelijk een continue proces. De wijze waarop de contracten voor Wmo-diensten zijn vormgegeven, namelijk via het bestuurlijk aanbesteden (inkoop als een voortdurend proces in afstemming met de gecontracteerde aanbieders) maakt dat de doorontwikkeling in samenspraak met aanbieders, welzijnsorganisaties en Wmo/participatieraden wordt gedaan.

Juridische context Wmo 2015

Ook een andere context kleurt de uitvoeringspraktijk heel erg en dat is de wijze waarop de wetgever de Wmo 2015 heeft vormgegeven, te weten als een wet op hoofdlijnen met veel open normen. Dit leidt in de uitvoeringspraktijk met cliënten en hun belangenbehartigers tot verschillen van inzichten over de uitleg van begrippen, de mate van benodigde gedetailleerdheid van (lokale) regelgeving en besluitvorming en bevoegdhedentoedeling. Gevolg: een belangrijke rol voor de rechter met als ultieme voorbeeld de vier uitspraken van de Centrale Raad van Beroep op 18 mei 2016 in zaken over Wmo-huishoudelijke ondersteuning. Gevolg: veel maatschappelijke onrust, druk op gemeenten bijvoorbeeld door bezwaar- en beroepszaken. Maar bovenal: geen echte duidelijkheid. Het gaat dan om de behoefte aan duidelijkheid voor zowel burger, het maatschappelijk veld als gemeenten, maar het gaat ook specifiek voor ons als gemeente om de behoefte om een koers te kunnen varen. Het varen van een koers is zeer lastig in een juridische context die bijna van het ene op het andere moment kan veranderen.

De toename van het gejuridiseer zorgt ervoor dat je als gemeente in de juridische context moet consolideren: de regelgeving moet voor 100% op orde zijn (voor zover dat kan in een niet uitgekristalliseerde setting). Dit betekent dat relatief veel aandacht moet uitgaan naar kaders en regels (het systeem) waar de burgers vervolgens lang niet altijd voordeel van ondervinden. Tegen deze achtergrond is de afgelopen jaren veel werk verzet. Verwachting is dat dit bij gelijkblijvende wetgeving een continu proces zal zijn dat veel inzet zal vragen.

Fraudepreventie en handhavingsbeleid

De praktijk leert dat het risico tot het plegen van fraude, fouten en ongepast gebruik het meest bij de zorgaanbieder ligt. Bij gecontracteerde zorgaanbieder (zorg in natura) hebben we in de basis meer sturingsmogelijkheden vanuit de contractuele afspraken. Dit ligt bij pgb-aanbieders anders omdat hier geen rechtstreekse afspraken tussen gemeenten en aanbieder aan de orde zijn. Sinds de invoering van het trekkingsrecht (waarbij het pgb beheer en de betalingen door de SVB worden verricht) is de kans op oneigenlijke inzet door de cliënt (bewust dan wel onbewust) verminderd, maar verdient nog steeds extra aandacht.

Oneigenlijke inzet van zorggelden door aanbieders richten zich niet alleen tegen gemeenten maar kunnen zich ook tegen cliënten richten. De komende jaren willen we (slim en stelselmatig) aandacht besteden aan handhaven waarbij handhaven meer omvat dan het zgn. repressieve toezicht (controleren, detecteren en sanctioneren). Met name goede voorlichting en dienstverlening zijn belangrijke elementen in een gebalanceerd handhavingsbeleid.

Doorontwikkeling trekkingsrecht PGB

Naar het zich laat aanzien, zullen een aantal taken zoals de SVB die momenteel heeft inzake het beheer van pgb-gelden, naar de gemeente komen. Dit betreft met name de zorginhoudelijke en arbeidsrechtelijke toets van de zorgovereenkomsten. Dit is een zeer grote arbeidsintensieve operatie die met de nodige zorgvuldigheid dient plaats te vinden. Hier zien we even ook een kans voor de gemeente: doorontwikkeling van het trekkingsrecht in relatie tot het bovengenoemde handhavingsbeleid.

Samenhang binnen het sociaal domein

Te weinig aandacht hebben we nog kunnen geven aan de samenhang binnen het sociale domein. De komende jaren gaan we dat oppakken waarbij de gewenste effecten zijn:

- er is een goede samenwerking / afstemming tussen de domeinen Wmo, Zorg, Werk, Inkomen en Jeugd. Er wordt domein overstijgend geopereerd (efficiënt en effectief / "één gezin, één plan") door de gemeente waardoor enerzijds de (kwaliteit van de) ondersteuning aan de cliënt wordt verbeterd en anderzijds voor de gemeente een kostenbesparing optreedt;
- de relatie met de Wet langdurige zorg en de Zorgverzekeringswet wordt gelegd waaronder begrepen, indien nodig, afspraken omtrent samenhangende inzet en ontschotting in de financiering.

Kwaliteit van zorg

Kwaliteit van zorg (zowel zorg in natura als pgb) vraagt voortdurend om aandacht. Het betreft de kern van de Wmo. Dit vraagt onder andere om monitorings-instrumenten, doorontwikkeling van de wijze waarop we het contract- en relatiebeheer vormgeven (efficiënt en effectief). Tevens hebben kwaliteitstoezicht en rechtmatigheidstoezicht raakvlakken, waardoor dit in samenhang met het bovengenoemde handhavingsbeleid moet worden gezien. Dit start in de toegang bij de gebiedsteams. Het toegerust zijn van de Wmo-

consulenten op de taken verdient grote aandacht maar vervolgens ook de wijze waarop het kwaliteitstoezicht vervolgens in de organisatie is ingebed. Dit vraagt korte lijnen tussen lokale gebiedsteams en regionale uitvoeringsorganisatie.

1.2 Jeugdhulp

21voordejeugd

De jeugdhulpregio Zuidoost Brabant kent 21 gemeenten. Deze gemeenten werken in verschillende verbanden samen op het gebied van Jeugdhulp. De regio is onderverdeeld in 7 sub regio's: De Kempen, A2 gemeenten, Dommelvallei+, BOV, Peelgemeenten, Helmond en Eindhoven.

Op het gebied van Jeugdhulp worden zaken opgepakt op lokaal, sub regionaal en regionaal niveau en wordt zorg ingekocht door drie inkooporganisaties (Helmond/Peelgemeenten, Eindhoven en Dommelvallei+). Via 21voordejeugd wordt vormgegeven aan regionale projecten en de regionale overleg- en projectstructuur van de 21 gemeenten. In de regio zijn duidelijke afspraken gemaakt over wat er op welk niveau wordt opgepakt.

Samenwerking en afstemming op de schaal van 21 gemeenten is nodig wanneer:

1. De cliënten in de jeugdhulp er last van hebben als er verschil ontstaat tussen lokale en sub-regionale uitvoering van jeugdbeleid en jeugdhulp.
2. Wanneer diensten en producten wettelijk regionaal moeten worden ingekocht en uitgevoerd.
3. Wanneer het van strategisch belang is om gezamenlijk af te stemmen/op te trekken naar regionale aanbieders.
4. Wanneer er lokaal/sub-regionaal te weinig beleidskracht aanwezig is en uit het oogpunt van efficiency dit op regionale schaal beter kan worden ingevuld.

Voor de periode van 2017 t/m 2019 is een werkplan opgesteld voor 21voordejeugd, waarin de volgende inhoudelijke hoofdonderwerpen aan de orde komen:

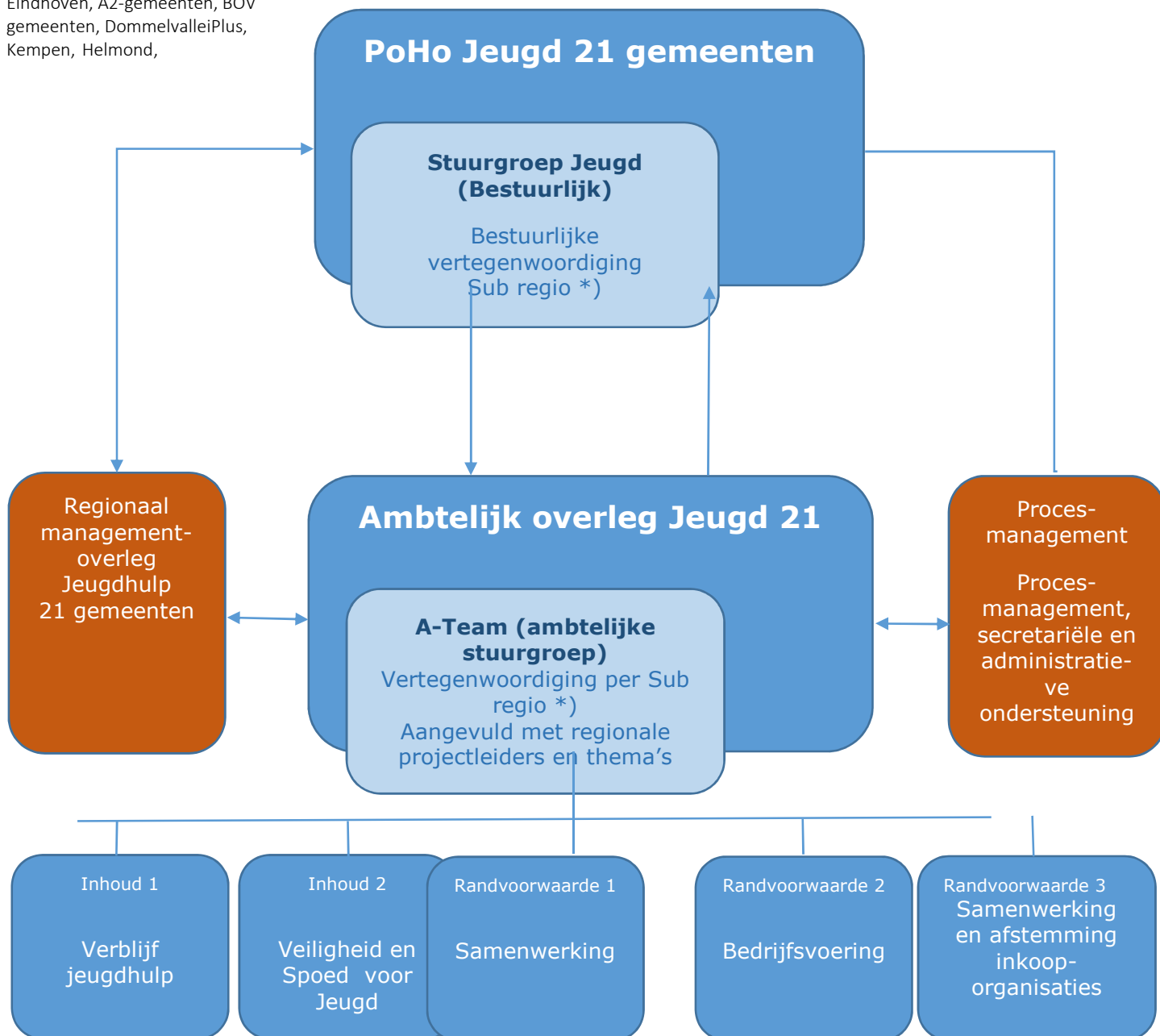
- Verblijf Jeugdhulp
- Veiligheid en Spoed voor Jeugd
- ADHD-zorg in ziekenhuizen
- Monitoren dyslexiezorg

Randvoorwaardelijk is het nodig om de volgende zaken te borgen:

- Samenwerking
- Afstemming bedrijfsvoering
- Afstemming inkooporganisaties jeugdhulp

Regionaal zijn de volgende overlegstructuren voor 21voordejeugd in het leven geroepen:

*) Binnen de regio Zuidoost Brabant zijn de 21 gemeenten onderverdeeld in 7 sub regio's: Eindhoven, A2-gemeenten, BOV gemeenten, DommelvalleiPlus, Kempen, Helmond,

Bron: werkplan 21voordejeugd 2017-2019

Individuele jeugdhulp

- Inkoop:

In 2017 is er gewerkt aan de oplevering van een nieuw productenboek (PDC) voor de jeugdhulp, op de schaal van de 21 gemeenten in de regio Zuidoost Brabant. De ambitie is om:

- Administratieve lasten van zorgaanbieders en gemeenten sterk terug te dringen.
- Heldere zorgproducten te definiëren zodat de lokale gebiedsteams, zorgaanbieders en inwoners weten wat er aan zorg beschikbaar is.
- Objectieve en passende tarieven te betalen voor de zorg.

Vanaf 1-1-2018 wordt gestart met het gebruik van deze PDC inclusief nieuwe tarieven. Hiermee wordt een betere basis gelegd onder de inzet van jeugdhulp in onze regio.

- Monitoring:

Er zal gemonitord worden -en waar nodig bijgesteld- op basis van de ervaringen die gemeenten, zorgaanbieders en inwoners opdoen met de nieuwe producten en tarieven. Uiteindelijk moet dit in de komende jaren leiden tot een uitgebalanceerd zorglandschap in onze regio, waarbij passende zorg op maat beschikbaar is voor inwoners (jeugdigen en opvoeders) die dat nodig hebben.

Deze ontwikkeling kan niet los worden gezien van de ontwikkeling van de toegang; de algemeen toegankelijke hulp aan jeugdigen en opvoeders en de transformatiedoelen. De ambitie is dat hulp en ondersteuning zo vroeg mogelijk, zo licht mogelijk en zo dichtbij mogelijk bij jeugdigen en gezinnen moet plaatsvinden. Daarom zal er in de komende jaren veel aandacht worden besteed aan een goede verbinding tussen inkoop- en monitoringsprocessen en de lokale toegang en ondersteuning.

- Contractmanagement:

De eerder gemaakte keuze om zoveel mogelijk keuzevrijheid te bieden aan jeugdigen en inwoners die (individuele) jeugdhulpvoorzieningen nodig hebben, ligt ten grondslag aan het model van 'bestuurlijk aanbesteden'. Het brengt met zich mee dat er nieuwe aanbieders toetreden tot het regionale zorglandschap. Het is van belang om goed te toetsen en monitoren of de nieuwe aanbieders voldoende kwaliteit leveren en aan de voorwaarden (blijven) voldoen. Dit vraagt om inzet vanuit de inkooporganisatie. Er zal onderzocht worden of deze taak gezamenlijk met de 21 gemeenten vormgegeven kan worden (*NB: dit hangt mede af van de vraag of we één uniform contract met de 21 gemeenten aangaan.*) Door de capaciteit op dit terrein gezamenlijk te organiseren, kan er meer nadruk in de komende periode komen te liggen op kwaliteit en beleving.

- Handhaving:

In het verlengde van contractbeheer en -management, ligt de noodzaak om contracten te handhaven. In een nader plan van aanpak willen we komen tot maatregelen in de preventieve en repressieve sfeer. Goed toezicht gaat én over vooraf helderheid bieden én over sancties treffen als dat nodig is. Dit heeft niet alleen betrekking op de gecontracteerde aanbieders, maar ook over Pgb-aanbieders.

Lokale ontwikkeling toegang en algemeen toegankelijke jeugdhulp

In 2017 is in het kader van de opbouw van de nieuwe Peelsamenwerking een vergaande doorontwikkeling ingezet op de (toegang van de) algemeen toegankelijke jeugdhulp. De lokale gebiedsteams worden met een hoge mate van

pluriformiteit samengesteld, zoveel mogelijk expertise komt 'aan de voorkant' beschikbaar. Op basis van de aanwezige expertise en individuele competenties in de gebiedsteams én op basis van specifieke kengegevens van de problematieken per gemeente/gebied, wordt per gebiedsteam de meest wenselijke basiscapaciteit (kwalitatief en kwantitatief) bepaald. Daar waar nodig en wenselijk worden specifieke functies of expertise die niet op het niveau van een gebiedsteam kan worden georganiseerd, gezamenlijk in Peelverband georganiseerd. Dit leidt vanaf 1-1-18 tot nieuwe en duurzame contracten met de betrokken (veelal regionaal georganiseerde) instellingen, die de jeugdprofessionals en aanvullende expertise leveren.

Beleidsmatige samenwerking op Peelniveau

In het bedrijfsplan van de per 1-1-17 gestarte uitvoeringsorganisatie Pealgemeenten zijn de beleidstaken Jeugd verdeeld tussen de gemeenten (preventief jeugdbeleid, toegang en algemeen toegankelijke ondersteuning) en de uitvoeringsorganisatie (inkoop en administratieve processen in het kader van individuele jeugdhulp; alsmede bovenlokale beleidstaken). De uitvoeringsorganisatie zal in 2018 de actualisering van de verordening en nadere regels voor de jeugdhulp ter hand nemen.

Daarnaast vraagt de transformatie van het jeugdhulpstelsel om beleidsturing op diverse niveaus. Inkoop, toegang, beleid en uitvoering vragen om nauwe verbinding. In 2018 dient er verder vormgegeven te worden aan een zo doelmatig mogelijk organisatie van de beschikbare capaciteit.

Transformatie

In de afgelopen jaren lag de nadruk vooral op de transitie van de jeugdhulp: een bestuurlijke en financiële decentralisatie van zorgtaken richting gemeenten. Het borgen van de wettelijke veranderingen, het bieden van continuïteit en het inrichten van de ondersteunende werkprocessen rond de overgang stonden centraal.

De transitie gaat gepaard met het streven naar een omslag, de transformatie van de jeugdzorg: een breed gedragen inhoudelijke vernieuwing van de jeugdhulp, zodat de beleidsdoelen van de decentralisatie worden gerealiseerd.

In de Jeugdwet staan de volgende transformatiedoelen centraal:

1. Preventie en uitgaan van eigen verantwoordelijkheid en eigen mogelijkheden (eigen kracht) van jeugdigen en hun ouders, met inzet van hun sociale netwerk;
2. Demedicaliseren, ontzorgen en normaliseren door onder meer het opvoedkundig klimaat te versterken in gezinnen, wijken, scholen en in voorzieningen als kinderopvang en peuterspeelzalen;
3. Eerder de juiste hulp op maat te bieden om het beroep op dure gespecialiseerde hulp te verminderen;
4. Integrale hulp aan gezinnen volgens het uitgangspunt 'één gezin, één plan, één regisseur'; door ontschotting van budgetten ontstaan meer mogelijkheden voor betere samenwerking en innovaties in ondersteuning, hulp en zorg aan jeugdigen en gezinnen;
5. Meer ruimte voor professionals om de juiste hulp te bieden door vermindering van regeldruk; betrokken professionals die sociale netwerken in de omgeving van het gezin weten in te schakelen en die kunnen samenwerken met vrijwilligers en familieleden en hun kracht weten te benutten.

Bron: memorie van toelichting Jeugdwet

Een aantal transformatiedoelen hebben reeds een uitwerking gevonden in de Pealgemeenten. Zo zijn er als vrij toegankelijke voorziening lokale gebiedsteams

ingericht, waarin jeugd- en gezinscoaches (voorheen opvoedondersteuners en jeugd- en gezinswerkers genoemd) zorgen voor hulp op maat, licht waar mogelijk en zwaar waar nodig, dicht bij de inwoner en zijn netwerk. De basis staat. Daarnaast zal middels de implementatie van de nieuwe PDC en de onderliggende inhoudelijke beschrijvingen en kwaliteitseisen van de zorgproducten steeds meer zicht op de zorgvraag van de inwoner en de inrichting van het zorglandschap ontstaan.

De voorwaarden om te komen tot inzicht zijn afgelopen jaren tot stand gekomen, de komende jaren is het zaak om op basis van ontstane inzichten de complete keten van jeugdhulp verder vorm te geven volgens de transformatiedoelen zoals geformuleerd in de Jeugdwet. Dit is een taak voor zowel gemeenten als aanbieders, die zowel lokaal als op het niveau van de Peelgemeenten en daarnaast ook op het niveau van Zuidoost Brabant om invulling vraagt.

1.3 Participatie

Algemeen

Senzer voert voor de 7 deelnemende gemeenten aan de Gemeenschappelijke Regeling Werkbedrijf Atlant De Peel de Participatiewet uit. Het doel van deze wet is om meer mensen, dus ook mensen met een arbeidsbeperking, aan de slag te krijgen. Concreet ondersteunt Senzer werkzoekenden/uitkeringsgerechtigden richting arbeidsinschakeling en daar waar nodig verstrekt zij inkomensondersteuning als vangnet. De activiteiten van Senzer zijn sterk gericht op het versterken van de regionale arbeidsmarkt. De vraag van werkgevers staat centraal en een optimale beantwoording is cruciaal om uiteindelijk meer mensen aan het werk te krijgen. Het vertrekpunt is dat iedereen naar vermogen meedoet. Dit meedoen is niet vrijblijvend, maar wordt wel afgestemd op de individuele situatie. Maatwerk staat dus voorop en belangrijk is de intrinsieke motivatie van mensen.

Bij het aan de slag krijgen van mensen staat het maximaal plaatsen van werkzoekenden in reguliere al dan niet gesubsidieerde banen centraal. Bejegening van werkzoekenden, werkgevers, netwerkpartners en eigen medewerkers spelen hierbij een bepalende rol en zijn van invloed op elk aspect van het functioneren van Senzer.

Naast een regionale toegang tot de dienstverlening van Senzer, is ook een lokale toegang gewaarborgd door zowel participatiecoaches als inkomensconsulenten lokaal te huisvesten binnen de gebiedsteams van de deelnemende gemeenten. Hierdoor kan de dienstverlening dicht bij huis plaatsvinden en is een directe afstemming en intensieve samenwerking met andere lokale partners binnen het Sociaal Domein mogelijk.

Ontwikkelingen 2018 – 2021

1. Minder regelgeving/deregulering

Minder regeldruk en een effectievere dienstverlening moeten de weerstand bij burgers, bedrijfsleven, instellingen, gemeenten en medewerkers Senzer verminderen. Het uiteindelijke doel is dat efficiënter wordt gewerkt tegen een lagere kostprijs en een hogere uitstroom naar werk wordt bereikt. Senzer gaat werken volgens het principe van de "omgekeerde toets". Door meer te kijken naar de geest van de wet, wordt oplossingsgericht denken en het leveren van maatwerk gestimuleerd.

Naast deze andere werkwijze worden verordeningen opnieuw bezien/voorbereid en worden uitsluitend kaderstellende uitgangspunten hierin opgenomen.

2. Professionalisering vakmanschap

Binnen een professionele organisatie wordt talent benut, wordt gewerkt vanuit wederzijds respect en staat de eigen verantwoordelijkheid van de professional voorop. Senzer streeft hierbij naar een cultuur waarin effectiviteit van gedrag toeneemt evenals de doelstelling om meer uitstroom te realiseren. Medewerkers gaan hiertoe een opleiding volgen en er wordt een werkgroep geformeerd, bestaande uit medewerkers van Senzer en de deelnemende gemeenten, die op zoek gaat naar juiste en meetbare parameters en prestatie-indicatoren ten aanzien van de resultaten van Senzer.

3. Uitgaan van wat mensen wél kunnen

Belangrijk is dat talenten worden benut. Er moet meer uitgegaan worden van vertrouwen in plaats van wantrouwen. Handhaving vindt vervolgens plaats wanneer het vertrouwen is geschaad. Uitgangspunt is dat handhaving positief

bijdraagt aan de uitstroomdoelstellingen. Het beleid zal hiertoe zodanig vormgegeven worden, zodat een optimale speelruimte voor de professional mogelijk is.

4. Werkzoekenden/uitkeringsgerechtigden in relatie tot vrijwilligerswerk

De Participatiewet kijkt, anders dan voorheen, naar arbeidsvermogen van werkzoekenden. Van arbeidsvermogen is sprake als de loonwaarde tenminste 30% bedraagt. Personen met arbeidsvermogen worden toegeleid naar passende arbeid. Personen zonder arbeidsvermogen (<30%), worden voor een zinvolle dagbesteding overgedragen aan de WMO-partners. Reden hiervoor is dat Senzer gericht is op werk. Bij de WMO-partners is juist expertise aanwezig om passende dagbestedingen te vinden. Een warme overdracht zal hiertoe plaatsvinden naar de lokale gebiedsteams. Om te beoordelen in hoeverre in het individuele geval sprake is van arbeidsvermogen, wordt het uitkeringsbestand Maatschappelijke Deelname door Senzer opnieuw gescreend.

5. We gaan voor werk

Uitgangspunt is dat werk voor uitkering gaat. In de praktijk echter blijkt dat werken niet altijd loont. Dit komt doordat diverse inkomensondersteunende maatregelen wegvallen, zoals huurtoeslag, kinderopvangtoeslag, Individuele Inkomenstoeslag, bijzondere bijstand en kwijtschelding gemeentelijke belastingen. Dit is de zogenoemde armoedeval-problematiek. Deze problematiek belemmert de weg naar werk en uitstroom uit de uitkering. Het gemeentelijk armoedebeleid is daardoor mede bepalend voor de uitstroomresultaten van Senzer.

Naast volledige uitstroom is het van belang om werkzoekenden/uitkeringsgerechtigden die dit niet kunnen, worden begeleid naar parttime werk. Vaak is dit een eerste opstap naar een volledige baan. Daarnaast worden zij op deze manier gestimuleerd om te participeren in de maatschappij.

6. Ambitie instroom/uitstroom

De ambitie is om het instroompercentage te beperken van 37% in 2018 naar 35% in 2021 en het uitstroompercentage te laten stijgen van 36% in 2018 naar 37% in 2021. Hiertoe wordt het proces van de uitkeringsaanvraag sterk vereenvoudigd. Uitgangspunten zijn onder andere dat alleen strikt noodzakelijke gegevens worden opgevraagd en dat sprake is van een eenmalige uitvraag. Meer maatwerk zal worden toegepast. Persoonlijk contact bij de start van het aanvraagproces is hierbij belangrijk.

7. Werkgelegenheid VSO/PRO/Entree schoolverlaters en Nuggers

Een groot deel van de groep schoolverlaters Voortgezet Speciaal Onderwijs, Praktijkonderwijs en MBO 1 (VSO/PRO/Entree) schoolverlaters en Vroegtijdige schoolverlaters zijn onvoldoende in staat de weg naar werk te vinden. Om werkloosheid onder deze groep te bestrijden, wordt voor deze groep gedurende 23 maanden Loonkostensubsidie (LKS) ingezet. Na afloop van deze periode worden de tijdelijke contracten bij goed functioneren omgezet in vaste dienstverbanden, met behoud van LKS. Wegens het ontbreken van voldoende middelen wordt aan overige Nuggers vanaf 2018 geen LKS meer verstrekt, maar alleen de basisdienstverlening aangeboden.

8. Beschut werken

Het Ministerie van SZW legt gemeenten jaarlijks een taakstelling op ten aanzien van het aantal te realiseren beschutte werkplekken. Het UWV draagt zorg voor de indicatiestellingen en Senzer voor de plaatsingen. Hiertoe zijn binnen de arbeidsmarkregio budgetten gebundeld en ondergebracht bij Senzer. Bij voldoende indicaties gaan uitkeringsgerechtigden voor op Nuggers.

9. Lokale projecten

Naast de reguliere dienstverlening van Senzer, zijn er vanuit de deelnemende gemeenten diverse lokale initiatieven ontwikkeld, gericht op toeleiding naar de arbeidsmarkt. Senzer steekt hierbij in op volledige participatie in de lokale gebiedsteams en sluit zoveel mogelijk aan bij de lokale infrastructuur van de zeven gemeenten. Succesvolle lokale projecten worden, mits alle deelnemende gemeenten dezelfde aanpak willen toepassen, binnen de reguliere dienstverlening van Senzer opgenomen.

10. Statushouders

Statushouders vormen een aparte groep die specifieke aandacht en begeleiding nodig heeft. Senzer pakt 30% van de statushouders vanaf het eerste moment op in een traject gericht op toeleiding naar werk middels intensieve begeleiding, waarbij Senzer een sterke verbinding met lokale initiatieven zoekt.

Het inburgeringstraject wordt dus niet meer (zoals voorheen) afgewacht, maar gelijk bij binnenkomst wordt een traject naar werk gestart. Is dit niet mogelijk, dan wordt op maatschappelijke deelname ingezet. Het plan van aanpak statushouders Senzer uit 2016 is uitgangspunt voor de uitvoering.

Gevolgen voor het lokale beleidskader

Het regionale beleidskader van Senzer heeft op sommige terreinen direct gevolgen voor het lokale beleidskader van individuele gemeenten. Bijvoorbeeld: Door meer nadruk te leggen op maatwerk en uit te gaan van de geest van de wet, is het mogelijk om bij het zoeken van de juiste oplossing meer dan voorheen afstemming te zoeken met het lokale gebiedsteam.

- De overdracht van personen zonder of met een zeer beperkt arbeidsvermogen naar WMO-partners zorgt ervoor dat duidelijke afspraken gemaakt moeten worden over wederzijds regie en overdracht personen.
- Ten aanzien van statushouders is het van belang dat een intensieve samenwerking en afstemming met vluchtelingenwerk tot stand komt, om te voorkomen dat begeleiding contraproductief is. Daarnaast is een sterke verbinding met lokale initiatieven noodzakelijk.
- Andersom heeft de wijze waarop individuele gemeenten hun armoedebeleid inrichten directe invloed op de incentive om te gaan werken, en daarmee de uitstroomkansen van mensen.
- Vandaar dat diverse ontwikkelingen die regionaal spelen terug kunnen komen in het lokale beleidskader Sociaal Domein.

1.4 BMS (Bijzondere bijstand, Minimaregelingen en Schulddienstverlening)

Aanleiding

Het regionaal beleidskader schulddienstverlening Peel 6.1 is vastgesteld over de periode 2014 - 2018. Dit beleidskader is in 2018 aan een (inhoudelijke) herziening toe. Bovendien is er behoefte om dit beleidskader te verbreden naar Bijzondere bijstand en Minimaregelingen.

Het betreft een beleidskader/uitvoeringsprogramma voor alle Peelgemeenten.

Doelen en subdoelen 2018-2022

A. Regionale samenwerking.

1. Harmonisatie en deregulering van BMS beleid
2. Maatwerk vormt het uitgangspunt bij de uitvoering BMS
3. Gemeenschappelijke inkoopstrategie collectieve aanvullende verzekering (CAV) 2019 ev. jaren

B. Bieden van een samenhangend financieel vangnet voor inwoners die (tijdelijk) financiële ondersteuning nodig hebben.

1. Een klantgerichter en doeltreffender inkomensondersteuning beleid
2. Intensivering dienstverlening BMS aan doelgroep statushouders
3. Intensivering dienstverlening BMS aan doelgroep gezinnen met (dreigende) schulden

C. Minder inwoners met problematische schulden.

1. Inwoners met schulden worden beter doorgeleid naar de bovenlokale schuldregeling.
2. Het versterken financiële zelfredzaamheid voor inwoners met (dreigende) schulden.
3. Vroeg signalering als preventiemiddel
4. Integrale dienstverlening gericht op preventie armoede en schulden
5. Schulddienstverlening doelgroep ZZP-ers
6. Schulddienstverlening doelgroep jongeren

Resultaten 2018 -2022

A. Regionale samenwerking:

1. Het regionaal beleidskader schulddienstverlening (herijking) is gereed in 2018.
2. Het beleid schulddienstverlening en bijzondere bijstand is in 2020 gedereguleerd en geharmoniseerd.
3. Maatwerkmeting maakt in 2018 onderdeel uit van de management-rapportage BMS.
4. De inkoopstrategie Collectieve aanvullend verzekering is bepaald in 2018.

B. Bieden van een samenhangend financieel vangnet voor inwoners die (tijdelijk) financiële ondersteuning nodig hebben.

1. Minder administratieve lasten voor inwoners met een laag inkomen in 2018.
2. Deregulering en harmonisering bijzondere bijstand is in 2018 gereed, met extra aandacht voor gezinnen met kinderen en voor statushouders.

C. Minder inwoners met problematische schulden.

1. Reguliere regionale afstemming en samenwerking tussen 1e en 2e lijn schulddienstverlening lokaal en bovenlokaal (doorlopend)
2. Uitbreiding instrumenten voor lokale financiële dienstverlening (doorlopend)
3. Projectaanpak vroegsignalering volgens de 'eropaf' methode (verzamelen, bundelen signalen verhuurders, energieleveranciers, CZ en 'lokaal eropaf')

- is medio 2019 gereed.
4. Er is 1-1-2019 een vangnet bij schulden gericht op ZZP-ers.
 5. Er is 1-1-2019 een vangnet bij schulden gericht op jongeren.

Acties 2018 (beslispunten)

A. Regionale samenwerking

1. Regionaal beleidskader schulddienstverlening vaststellen.
2. Beleidsregels schulddienstverlening vaststellen.
3. Bijzondere bijstandsbeleid vaststellen.
4. Maatwerk meting in de managementrapportages en interne controle zichtbaar maken.
5. Voorstel inkoop en contracteren CAV opstellen.

B. Bieden van een samenhangend financieel vangnet voor inwoners die (tijdelijk) financiële ondersteuning nodig hebben.

1. Inkomensverklaring afgeven (Senzer).
2. Starten met het inbedden van de omgekeerde toets in de uitvoering bijzondere Bijstand (Senzer).
3. Pilot Webshop starten (Someren).
4. Mogelijkheid van inhoudingen en doorbetalingen vaste lasten bij bijstandsuitkeringen voor specifieke doelgroepen organiseren (Senzer)
5. Projectmatige aanpak vroegsignalering volgens 'vroeg eropaf methode' organiseren (coördinatie Lev groep Helmond).

C. Minder inwoners met problematische schulden.

1. Maandelijks afstemmingsoverleg met lokale welzijnsinstellingen en bovenlokale uitvoering organiseren.
2. Kennisdeling 2-4 maal per jaar tussen uitvoerders schulddienstverlening lokaal, uitvoerders toegang sdv. en uitvoerders bovenlokaal sdv. organiseren.
3. Voorstel inkoop financiële producten (o.a. budgetbeheer en budgetcoaching) die ingezet kunnen worden tbv. lokale schulddienstverlening.
4. Maatwerk bijzondere bijstand ter voorkoming van schulden (Senzer).

Initiatiefnemer(s)

Peelgemeenten is aanjager en bewaker van de doelen, resultaten en diverse actiepunten.

Peelgemeenten is initiatiefnemer ten aanzien van beleidsvoorstellen met betrekking tot beleid en uitvoering BMS.

Peelgemeenten is contractbeheerder met betrekking tot het CAV en Senzer (uitvoering bijzondere bijstand).

Kernpartners

Kernpartners voor BMS zijn de gemeenten Asten, Deurne, Someren, Gemert-Bakel en Laarbeek, Senzer en de lokale welzijnsinstellingen.

1.5 Maatschappelijke opvang en Beschermd Wonen

Het bieden van Beschermd Wonen en Opvang

Vanuit de Wmo 2015 hebben we de taak gekregen om onderdak en begeleiding te bieden aan onze inwoners die niet of niet voldoende in staat zijn zich zelfstandig te handhaven in de maatschappij. We doen dit door middel van de maatwerkvoorzieningen Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen. Maatschappelijke opvang is de opvang voor dak- en thuislozen, inclusief gezinsopvang en de opvang voor zwerfjongeren. Beschermd wonen is er voor inwoners met psychische of psychiatrische aandoeningen die zorg en toezicht nodig hebben in een beschermende woonomgeving. Beide maatwerkvoorzieningen zijn gericht op - indien nodig - het stabiliseren van de leefsituatie en het bevorderen en herstellen van zelfredzaamheid en participatie en daarmee op het (weer) zelfstandig laten wonen van onze inwoners. Beiden hangen nauw samen. Het gaat grotendeels om dezelfde soort zeer kwetsbare mensen die tijdelijk niet zelfstandig (kunnen) wonen.

Transformatie beschermd wonen

In de afgelopen jaren is, samen met onze partners, hard gewerkt aan de transformatie van Beschermd Wonen, het toekomstbestendig maken en aansluiting vinden op het Wmo gedachtegoed. Dit betekent dat het ook voor deze doelgroepen de wens is dat ze mee kunnen doen in de samenleving (sociale inclusie) en dat we maatwerk bieden in de ondersteuning. De ondersteuning is gericht op stabilisatie, het leren hanteren van de problematiek, het naar vermogen zichzelf ontwikkelen, participatie en zingeving. Dit sluit aan bij de landelijke visie zoals geformuleerd in het rapport van de Commissie Dannenberg "Van beschermd wonen naar een beschermd thuis"¹. Ook binnen de Maatschappelijke Opvang werken we vanuit het Wmo gedachtegoed.

Centrumgemeente Helmond

Tot 2020 is Helmond als centrumgemeente financieel verantwoordelijk voor Beschermd wonen en de Maatschappelijke opvang in de Peelregio (Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Laarbeek en Someren). Vanaf 2020 vindt een decentralisatie plaats en ontvangen alle gemeenten geld voor taken op het gebied van opvang en bescherming, op basis van een nieuw objectief verdeelmodel. We bepalen met elkaar - op basis van een plan van aanpak- in de komende twee jaar wat we gezamenlijk (centraal) blijven organiseren en wat we lokaal invullen en oppakken. Onderdeel van het plan van aanpak moet daarmee zijn de samenwerkingsvorm, de rollen, taken en ieders verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Hiermee geven we invulling aan de opdracht van het Rijk aan de gemeenten om hiervoor een regionaal plan op te stellen².

Ambities

De volgende ambities zijn richtinggevend in de uitvoering én bij de uitwerking van het plan van aanpak:

1. Versterking preventie:

We voorkomen zoveel mogelijk dat inwoners een beroep moeten doen op de Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen. Dit doen we door (betere) signalering, ketenregie, het (eerder) inzetten van ondersteuning,

¹ Het rapport vindt u hier: https://vng.nl/files/vng/van-beschermd-wonen_20151109.pdf

² Zoals geformuleerd in de Kamerbrief van VWS over de ontwikkelingen in de zorg voor en ondersteuning aan mensen met psychische aandoeningen, [kenmerk 1081602-160228-CZ](#) (d.d. 18 januari 2017).

(snellere) aanpak van schulden, het voorkomen van huisuitzetting en het creëren van laagdrempelige ontmoetings- en inloopmogelijkheden. Daarnaast blijven we Bemoeizorg³ inzetten en preventief actief om middelengebruik (alcohol en drugs) te beperken.

2. *Stabilisatie, herstel, ontwikkeling en doorstroom.*

Als inwoners toch een beroep moeten doen op de Maatschappelijke Opvang of het Beschermd Wonen, dan zijn deze diensten gericht op stabilisatie en herstel, ontwikkeling en versterking van de zelfredzaamheid en participatie, zodat doorstroom van intramuraal naar extramuraal en/of naar lichtere vormen van ondersteuning kan plaatsvinden. We streven ernaar dat deze inwoners zoveel als mogelijk de eigen regie hebben en zoveel als mogelijk gewoon kunnen meedoen in de maatschappij (inclusie). Hierbij streven we er naar dat mensen zoveel mogelijk terugkeren naar de regio of gemeente van herkomst omdat zij daar de beste slagingskansen hebben.

3. *Uitstroom en consolidatie:*

Als inwoners weer zelfstandig (*met begeleiding*) kunnen wonen en deelnemen in de maatschappij, is het belangrijk dat zij snel een beroep op ondersteuning kunnen doen als terugval dreigt, dat er snel kan worden opgeschaald of dat er een zekere mate aan ondersteuning als vangnet beschikbaar is. Deze zorg en ondersteuning dient terugval te voorkomen. Bij uitstroom uit Beschermd wonen kan in eerste instantie extra begeleiding nodig zijn, bij het (begeleid) zelfstandig wonen. Dit zien we als een investering in het laten slagen van het (begeleid) zelfstandig wonen. Het is hiervoor noodzakelijk dat in iedere gemeente voldoende betaalbare woningen beschikbaar zijn.

4. *Een beschermende woonomgeving voor hen die dit nodig hebben.*

Een deel van onze inwoners zal vanwege structurele onoplosbare beperkingen altijd een beroep moeten kunnen doen op die veilige beschermende woonomgeving. Zij kunnen hierop rekenen. Wel ambiëren wij dat in een dergelijke woonomgeving bewoners zo veel mogelijk kunnen deelnemen aan de maatschappij en dat men wel woont op basis van "scheiden wonen en zorg". Als regio zijn we verantwoordelijk voor een adequaat voorzieningenniveau voor zowel de Maatschappelijke opvang als Beschermd Wonen.

1.6 **Verbinding Integrale Veiligheid**

Het Integraal Veiligheidsbeleid wordt ontwikkeld op basis van de methode Kernbeleid veiligheid van de VNG. Er wordt een analyse gemaakt van alle veiligheidsthema's op vijf veiligheidsvelden.

Deze veiligheidsvelden zijn:

1. Veilige woon- en leefomgeving
2. Bedrijvigheid en veiligheid
3. Jeugd en veiligheid
4. Fysieke veiligheid
5. Integriteit en veiligheid.

³ Bemoeizorg is een methodiek om zorgwekkende zorgmijders te signaleren, traceren, verleiden en aanhaken naar passende zorg of zelfstandigheid. Deze dienst wordt geleverd door een multidisciplinair team waarbij expertise wordt ingebracht vanuit psychiatrie en verslavingsdeskundigheid.

Bij de analyses op de veiligheidsthema's wordt door de gemeente(n) gebruik gemaakt van de beschikbare politiegegevens, een probleemanalyse van het basisteam Peelland van de politie (jaarverslag en jaarplan), het regionaal veiligheidsplan Oost-Brabant (gemeente, politie en OM), de resultaten van de meeste recente veiligheidsmonitor en aanvullende gesprekken met partners, collega's en burgers.

Het resultaat van het analysewerk wordt als concept voorgelegd aan de gemeenteraden en/of -commissies, waarna de prioriteiten werden vastgesteld.

Ambitie

Sturen op een solide en effectief veiligheidsbeleid, waarbij wordt samengewerkt tussen gemeenten, partners en inwoners, daar waar het meer veiligheid oplevert. Gericht op het bereiken van minder criminaliteit, minder overlast, minder onveiligheidsgevoelens en een acceptabel niveau van fysieke veiligheid.

Prioriteiten

In de Kadernota Integrale Veiligheid (IVB) Peelland 2015-2018 zijn voor de gemeente Asten de navolgende onderwerpen geprioriteerd: geweld, woninginbraken, overlast gevende jeugd en jeugdgroepen, criminele jeugd, drank- en drugsoverlast, woonoverlast, zorg voor arbeidsmigranten, verkeersveiligheid en georganiseerde ondermijnende criminaliteit. Ook onderwerpen zoals radicalisering, overlast verwarde personen en mensenhandel krijgen de aandacht.

Beleidsuitgangspunten

De uitgangspunten in de Kadernota IVB Peelland 2015-2018 zijn de navolgende:

1. Aan veiligheid werk je samen
2. Voorkomen is beter dan genezen
3. Burgers betrekken en eigen verantwoordelijkheid
4. Integere overheid
5. Informatie gestuurd werken.

De Kadernota IVB Peelland 2019-2022 moet nog worden opgesteld.

Raakvlakken Veiligheid Sociaal Domein

Veel van de geprioriteerde onderwerpen en de beleidsuitgangspunten liggen op het snijvlak Veiligheid en Sociaal domein. Het domein Veiligheid maakt nadrukkelijk onderdeel uit van het Sociaal Netwerk Asten (SNA). De decentralisaties in het sociale domein werken immers op allerlei manieren door in het veiligheidsdomein en het werk van Openbare Orde en Veiligheid (OOV).

Raakvlakken zijn:

- wijkgericht werken: de integrale samenwerking tussen zorg- en veiligheidspartners, waarbij gestimuleerd wordt ook de veiligheidspartner (politie/wijkagent) vroegtijdig te betrekken (vroeg signalering, preventie), alsmede een integrale probleemanalyse met een persoons-, systeem-, en gebiedsgerichte aanpak bij complexe problematiek;
- het functioneren van het Veiligheidshuis: het Veiligheidshuis voert de persoonsgerichte aanpak (PGA) uit en geeft ook 'meer generiek' vorm en inhoud aan de aanpak van 'complexe casuïstiek' (COM), waarvoor met de decentralisaties nieuwe mogelijkheden zijn ontstaan;
- het belang van tijdig afstemmen en opschalen naar het Veiligheidsdomein en/of het Veiligheidshuis; cruciaal is een heldere opschalings- lijn (AVE: aanpak voorkoming escalatie) waarbij ook de bestuurlijke verantwoordelijkheden van college en burgemeester worden vastgelegd;

- de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling: dit deelterrein is nadrukkelijk veranderd door de introductie van 'Veilig Thuis'; signalering en een integrale aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling op het snijvlak van veiligheid en zorg blijft onverminderd belangrijk;
- taken rond het gedwongen kader van het jeugdstelsel: deze onderdelen van het jeugdstelsel liggen bij uitstek op het snijvlak van veiligheid en zorg. Jeugdbescherming (JB) en jeugdreclassering (JR) vergt een goede samenwerkingsmodus tussen de Gecertificeerde Instellingen (GI's), het lokaal sociaal domein en veiligheid;

Regie

Door de decentralisaties in het Sociaal domein hebben gemeenten nu de integrale regie op kwetsbare jeugdigen en volwassenen. De gemeente kan veel directer dan voorheen regie voeren op passende combinaties van preventieve, curatieve en repressieve maatregelen.

Het is evident dat de decentralisaties in het sociale domein goede kansen bieden voor een effectievere gezamenlijke aanpak van complexe zorg- en veiligheidsvraagstukken vanuit het sociale domein en het veiligheidsdomein. De gemeente heeft immers de regie over zowel veiligheid als zorg 'in huis'.

De verbindingspunten tussen de beide domeinen vragen hierbij bijzondere aandacht. Zorg -en veiligheidsvraagstukken kunnen vroegtijdiger en integraler worden aangepakt. Het Beleidsplan Sociaal Domein en het Integraal Veiligheidsbeleid spelen hierbij een ondersteunende rol spelen.

Aandachtspunten

Duidelijk is dat de navolgende onderwerpen (ook) gedurende de aankomende beleidsperiode de aandacht (blijven) krijgen:

1. Borging samenwerking veiligheidsdomein en sociaal domein
2. Effectieve geïntegreerde aanpak van complexe casuïstiek
3. Een goed werkende, 'integrale' op- en afschalingsstructuur (AVE)
4. Jeugd en veiligheid: het 'gedwongen kader'
5. Veilig Thuis
6. Privacy en informatiedeling